

Aktuality z činnosti Spolku pro komodity a krmiva

Spolek pro komodity a krmiva (SKK) v tomto roce oslavil již 30 let svého působení. Tato asociace dlouhodobě a stabilně sdružuje na 80 % všech významných výrobců krmiv a krmných směsí v České republice. Mezi členskou základnu patří i tak významné subjekty, že jejich mateřské zahraniční společnosti jsou ve světové TOP 15, co se týče výroby krmiv za rok v metrických tunách. Členy spolku jsou též významné obchodní společnosti i klíčoví výrobci premixů a doplňkových krmiv.

Spolek má své dlouhodobé, již letité zastoupení v AK ČR, v PK ČR a také v evropské federaci výrobců krmiv FEFAC, tak také v COPA-COGECA (COPA-COGECA je svazkem dvou velkých zastřešujících zemědělských organizací COPA a COGECA, jde o vůbec nejsilnější zájmovou skupinu pro evropské zemědělce). Zastoupení spolku v nadnárodních zájmových organizacích považuje SKK za zásadní a prioritní. Asi 60 až 70 % legislativy k nám do ČR aktuálně přichází nařízeními z Bruselu, je proto důležité, abychom na vznik takové legislativy měli přímý vliv, a to právě u zdroje, v místě vzniku, tj. v patřičných orgánech Evropské komise. Proto spolek trvale a velmi dbá na to, aby měl své zástupce a spolupracující organizace přímo v Bruselu, či měl takové české zástupce, kteří tam na potřebná zasedání pravidelně cestují. V současné době má SKK odborné delegáty v pěti výborech FEFAC, jde patrně o nejširší pokrytí vůbec, srovnáváme-li to s jinými členskými zeměmi organizace FEFAC. FEFAC aktivně řeší veškerá nejen legislativní témata s relevantními orgány EU komise. Cílem je, jak již bylo uvedeno, mít vliv a podíl na tvorbě legislativy takovým směrem, který je pro evropské a především naše české krmiváře dobrý, vítaný a žádoucí. SKK je také pravidelně v kontaktu s českými europoslanci. I prostřednictvím nich usiluje spolek o správné prosazování českých krmivářských zájmů přímo v místě vzniku legislativ. Letošní rok je pro spolek velice pracovní. Své úsilí a snahy zaměřuje především na okruhy, o kterých je přesvědčen, že v budoucnu budou prospěšné nejen pro samotný segment krmiv, ale i pro české zemědělce i potravináře,

kterí jsou spolu s SKK součástí celého logicky propojeného řetězce.

Níže představujeme současná, nejvýznamnější témata spolku. Jde o výčet těch klíčových, nikoli veškerých.

Charta udržitelné výroby krmiv

Udržitelnost je současné, opravdu velmi aktuální téma, na celosvětové úrovni, které se dostává do popředí a do naprosto každé oblasti, činnosti či odvětví. Udržitelnost je definovaná, v kontextu lidské civilizace, jako praktická schopnost uspokojit základní potřeby dneška, bez kompromitování schopnosti budoucích generací uspokojit jejich základní potřeby a udržet jejich budoucí životní úroveň. Udržitelná společnost musí být vystavena tak, aby její životní styl a podnikání nebyly v rozporu s inherentní schopností přírody udržet život. Organizačním principem udržitelnosti je udržitelný rozvoj, který zahrnuje čtyři propojené oblasti, a sice: ekologii, ekonomii, politiku a kulturu. Spolek, jakožto vůbec první z řetězce

(zemědělství, krmiv, potravin), aktuálně finalizuje Národní chartu udržitelné výroby krmiv a krmných směsí. Charta již získala podporu jak MZe, tak také Ministerstva životního prostředí. Cílem tohoto významného memoranda je vytvoření klíčového materiálu, kterým se výrobci krmiv a krmných směsí zavazují dodržovat principy udržitelné výroby krmiv. Zároveň tento dokument bude sloužit i marketingově pro další zlepšení pohledu veřejnosti a veškerých dalších tzv. stakeholders na krmiva a na výrobce krmiv. Vzhledem k tzv. zelenému a udržitelnému trendu, který uvnitř EU a na trhu panuje, je Národní charta udržitelné výroby krmiv aktivním a pozitivním počinem. Spolek přichází proaktivně s něčím, co zapadá do obou zde uvedených trendů. Národní charta udržitelné výroby krmiv vzniká vedle Evropské charty udržitelné výroby krmiv, kdy Národní charta udržitelné výroby krmiv obsahuje body adaptované pro české prostředí. Charta má pět ambicí: přispívat ke klimaticky neutrální výrobě, podporovat udržitelnou

výživu skrze zvýšené využití zdrojů, podporovat praktiky zodpovědného nákupu, přispívat k pohodě zvířat a jejich welfare, přispívat ke kvalitě života na venkově. Každá z těchto ambicí je detailně a důsledně rozpracována a vysvětlena ve slavnostním memorandu. Tlak na „udržitelnost“ krmiv a živočišné produkce vůbec v EU je velký. Představa, jak toto naplnit, je však diametrálně odlišná napříč celou Evropou. Proto vedle charty evropské budou vznikat a vznikají charty národní, tím i česká. Dalšími procesními kroky, s ohledem Národní charty udržitelné výroby krmiv, bude zejména další koordinace postupu s MZe, MŽP, případně s PK ČR a AK ČR. Dále pak příprava, tj. s členskou základnou SKK, jednoduchého, ale zcela vypovídajícího monitoringu vývoje udržitelnosti či systému doložení splňování podmínek udržitelnosti. Plán pro slavnostní zveřejnění Charty (a následné připojování se a signování členy SKK) je pak datován na říjen 2021, za účasti obou dotčených resortů a při příležitosti tradiční mezinárodní krmivářské konference.

České cechovní normy pro krmiva

Spolek se zapojil do systému českých cechovních norem, a za oblast krmiv a krmných směsí tak vytváří cechovní normu. Česká cechovní norma je jistý statut garantující systém kvality a výroby. Je to norma stanovující kvalitativní parametry daného produktu. Každá cechovní norma je napsaná jednoznačně a určuje, co se do daného výrobku může použít. Z normy také vyplývají nadstandardní parametry, kterými se daný výrobek liší od jiných srovnatelných výrobků uváděných na trh, zejména pak z hlediska bezpečnosti a možných rizik při vstupu tohoto výrobku do potravinového řetězce. Zapojení krmivářského odvětví do systému českých cechovních norem je důležité i z hlediska celého, na sebe logicky navazujícího řetězce, čítajícího tedy výrobu krmiv, chovatele, výrobce potravin a nápojů. Konečný ideální cíl je pak vytvořit rozsáhlý, uzavřený vertikální systém se zapojením zemědělců, distributorů a ideálně i maloobchodu a také veřejného stravování. Systém českých cechovních norem je vlastně jakousi odpovědí či reakcí výrobců potravin a nápojů, chovatelů a krmivářů na dlouhodobé připomínky odborné i spotřebitelské veřejnosti k neexistenci

standardů kvality. Po zrušení závaznosti Československých státních norem vzniklo faktické legislativní vakuum – tedy bohužel i jistý prostor pro nepoctivé výrobce a zejména pak dovozce. Systém českých cechovních norem je tak řešením, které má za ambici pozvednout kvalitu českých výrobků a vrátit jim u spotřebitelů důvěru a historické velké renomé. Celý systém koncepčně vychází z bývalých Československých státních norem, oborových norem a podnikových norem, dále pak ze současně platné legislativy a z vyhlášek pro jednotlivé komodity.

Proteinová strategie České republiky

V rámci společné zemědělské politiky (SZP) vyvíjí komise EU snahu zvýšit nezávislost jednotlivých členských zemí, co se týče proteinových zdrojů. Toto zejména také i s přihlédnutím k závislosti na dovozu sóji a jejímu negativnímu vnímání veřejností. Jisté členské země již proto zpracovaly své národní proteinové strategie a plány a je jisté, že k nim do budoucna bude EU komise přihlížet, co se týče financování států v relevantních podporách a titulech. Jednotlivé země si tak připravují své proteinové plány, v rámci toho si toto téma budou zařazovat do nové SZP a bude jim to umožňovat čerpat zdroje a zároveň jistě i plnit některé další (např.) emisní cíle. Mezi země, které již své proteinové strategie připravily, patří kupříkladu Francie či Nizozemsko. Francie ve své strategii usiluje o zvýšení produkce rostlinných bílkovin v příštích třech letech až o 40 % a také zamýšlí zdvojnásobit celkovou plochu bílkovinných plodin až na dva miliony hektarů během příštích deseti let. Nizozemsko pak uvádí, že jeho cílem je zvýšit pěstování

plodin bohatých na bílkoviny v příštích pěti až deseti letech, zejména získáváním bílkovin ze zbytkových toků, jakož i z jiných zdrojů, jako jsou například listy řepy, kuchyňský odpad atd. Proteinovou strategii má již též Německo, Dánsko či Finsko. Spolek proto inicioval jednání s MZe, vše s cílem, ať také ČR připraví svůj vlastní proteinový plán a strategii. O této agendě jedná SKK s odpovědnými náměstky, tak také s odborem zemědělských komodit MZe. Je bezesporu lepší být v této otázce proaktivní (zejména, dochází-li k vazbě na finanční čerpání, jak je výše uvedeno). SKK je poradním orgánem pro MZe v této významné agendě. Důraz bude kladen na produkci bílkovinných plodin tradičních pro ČR a také především na skutečnost, ať vůči pěstitelům je zvýšená produkce těchto plodin vhodně – tzn. přes zvolené dotační tituly a jiné zdroje – podpořena ze strany dotčených resortů.

Emise z pěstování českých agrokomodit

S několika partnerskými organizacemi, tak také zejména ve velmi úzké součinnosti s resortem MZe, spolek velice aktivně a již dlouhodobě usiluje o provedení přepočtu uhlíkové stopy rostlinných komodit. Jedná se zejména o komodity řepka, pšenice a kukuřice. ČR totiž vychází, v současných závazných hodnotách EU v emisích skleníkových plynů, nelogicky hůře, nežli je tomu v jiných členských zemích EU, kde to nelze, vzhledem k velmi dobrým znalostem tamního zemědělství a prostředí, očekávat a předpokládat. Byla proto vytvořena široká pracovní skupina, která provedla velice důsledný a detailní rozbor celé této situace, která se pravidelně schází a toto téma intenzivně řeší. Tato agenda má obrovský ekonomický

Z domova a ze zahraničí

dopad pro české zemědělce a pro zpracovatele v oblasti obnovitelných zdrojů energie a lze očekávat, díky cílům Zelené dohody, které předložila EU komise, že se vliv těchto hodnot bude záhy dostávat i do dalších a dalších oblastí, jako jsou kupříkladu potraviny a krmiva, proto je toto téma jedním z vysoce preferovaných a prioritizovaných ze strany spolku.

Změna rizikového profilu pro aflatoxin B₁ v kukuřici

V roce 2020 došlo bohužel ke změně rizikového profilu pro aflatoxin B₁ v kukuřici, kdy naše země byla ze zemí s nízkým rizikem přeřazena do zemí s rizikem středním. Týká se to sklizně roku 2020, která nebyla zmapována, a tím představovala jisté riziko, patrně z důvodů vyhodnocených podmínek pěstování. S tímto faktem, tj. s faktem reklasifikace do země se středním rizikem, se poji zvýšení plánů/počtů analýz, vícepráce, navíc vynaložené finanční výdaje u všech podniků, které se kukuřicí zabývají. Spolek pro komodity a krmiva proto činí maximum, ať je naše země opět přeřazena do zemí s nízkým rizikem. SKK zahájilo aktivní jednání s GMP+ o opětovném zařazení naší země zpět do zemí s nízkým rizikem a právě v těchto dnech odeslalo oficiální žádost, se všemi potřebnými, detailními přílohami, na přeřazení zpět do země s nízkým rizikem. Tato reklasifikace je důležitá s ohledem na novou blížící se úrodu, tedy nikoli pouze s ohledem na úrodu roku 2020.

Vzájemná harmonizace standardů

Po proběhlém vzájemném harmonizování non GMO standardů s německou společností Vlog, o kterém jsme již v Krmivářství informovali, usiluje SKK o další harmonizace, které by českému podni-

katelskému prostředí napomohly a byly konkrétním a hmatatelným přínosem. V současné době tak spolek jedná o uznání zvolených kapitol standardu společnosti GMP+. Ke zvážení jsou také takové harmonizace s okolními V4 zeměmi.

Jako vlastníky standardu již v roce 2018 spolek vydal prohlášení, kterým zřetelně deklaruje ochotu jednat o vzájemném uznání se všemi vlastníky již existujících standardů podobného charakteru. SKK má za to, že takové standardy nemají vytvářet netarifní obchodní bariéry nejen mezi zeměmi EU. SKK je proto vždy ochotno zvážit uznání jakéhokoli obdobného standardu, pokud bude mít tento standard podobné nebo shodné parametry s českým standardem, a naopak český standard bude uznán a vzájemně harmonizován tímto standardem.

Systém nadstandard

Spolek je zpracovatelem a majitelem tzv. Systému nadstandard (Zásady systému společného řízení bezpečnosti a zdravotní nezávadnosti krmiv). Tento systém spolek dlouhodobě udržuje, pravidelně inovuje. Velice usiluje o zapojení co největšího počtu dotčených podnikatelských subjektů, ať už z oblasti výroby krmných směsí, výrobců a dodavatelů krmných surovin včetně dopravců. Tento systém je dohodou mezi všemi zúčastněnými organizacemi, kdy signatáři zakládajícího memoranda tohoto systému svými podpisem stvrdili, že vytvoří a budou udržovat nadstavbový systém Řízení bezpečnosti a kvality krmiv v České republice, založený na trojstranném přístupu, jehož smyslem je zohlednění zvýšené úrovně samokontrol provozovatelů krmivářských podniků a kontrol vykonávaných třetími stranami na žádost provozovatele.

Osvětová a vzdělávací činnost

Již tradičními, letitými událostmi spolku jsou mezinárodní krmivářská konference (pod záštitou MZe) a národní seminář rostlinné výroby. V tomto roce, dovolí-li covid situace, zamýšlí SKK obě události spojit do dvoudenní akce, jež by se realizovala v říjnu v Táboře. Přizvání budou opět zajímaví mluvčí k aktuálním tématům, také zástupci ministerstev, dozorových orgánů atd. Spolek také inicioval a již realizoval, po letech kdy na trhu byla po daném velká poptávka, kurz kvalifikované osoby výrobce medikovaných krmiv. ČR má tak nyní, po skončení tohoto kurzu, o 19 kvalifikovaných osob více a zároveň již se chystá další kurz, a sice o aktualitách a novinkách pro profesně seniorní kvalifikované osoby.

Příprava na české předsednictví Radě EU

Spolek již zahájil aktivní a včasnou přípravu agendy, za svou oblast působení, pro české předsednictví Radě EU, které nastává v druhé polovině roku 2022. Spolek aktivně shromažďuje klíčová témata v oblasti krmiv a komodit, která bude prosazovat po dobu půlročního českého předsednictví, prostřednictvím dotčených českých předsedajících orgánů a zástupců. SKK bude též usilovat o roli poradního orgánu vlády ČR po dobu předsednictví v dotčené oblasti (oblast krmiv a krmných směsí, a také komodit).

Vládní nařízení o kritické infrastruktuře

Nejen z důvodu nynější covid situace se spolek aktivně zasazuje a usiluje o zařazení odvětví krmiv a krmných směsí do vládního nařízení o kritické infrastruktuře, a to v úzké kooperaci s relevantními zástupci z MV ČR a z GŘ HZS ČR.

Toto je pouze krátký výčet současných aktivit SKK. Spolek je jako záštita českého krmivářského segmentu jedním z neodmyslitelných a pevných článků celého potravinového řetězce, spolu se zemědělci a potravináři. Cílem SKK proto je, aby tento článek řetězce byl vždy co nejméně rizikový a maximálně bezpečný a přínosný pro všechny spotřebitele a další partnery.

Bc. Carla Cizova, MBA
výkonná ředitelka,
Spolek pro komodity a krmiva
Kontakt: cizova@spkk.cz

